

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
MARK CHETCUTI**

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2012

Rikors Numru. 1010/2010/1

**Pauline Vella Moran armla minn Luigi Vella u
b'digriet tat-23 ta' Jannar 2012 l-atti tal-kawza
gew trasfuzi f'isem Maryanne mart legalment
separata ta' Joseph Calleja u Josephine sive
Josette Bondin u dan wara l-mewt tal-attrici
Pauline Vella Moran**

vs

Concetta mart John Abela

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat tal-attrici tal-5 ta' Ottubru 2010 li
jghid hekk:

1. Illi hija mara anzjana ta' 79 sena u hija rikoverata
Charian Residence, Triq is-Sajjied, Marsaskala u ilha

hekk rikoverata ghal dawn l-ahhar sena u hija marida bid-diabete u pressjoni gholja.

2. Illi hija kellha diversi inkwiet ma' bintha l-intimata tant illi b'sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tat-18 ta' Gunju, 2009, l-intimata giet ikkundannata li nsulentata u anki li kkawzatilha feriti fuq il-persuna taghha, kif iccertifika Dr. Joe Cassar Delia u giet misjuba hatja skond l-akkuza u kkundannata biex thallas multa ta' €349.41 u dan skond l-artikoli 338(dd), 339, 221 u 383 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

3. Illi barra minn hekk, l-istess bintha intavolat kawza kontra taghha b'rikors guramentat numru 934/07 bl-ismijiet Concetta Abela vs. Pauline Vella Moran quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Civili, liema kawza ghadha pendent.

4. Illi hija ghandha tlett ulied ossia Marianne Calleja, Josephine Bondin u l-intimata u li minkejja kollox hija dejjem habbet u ikkunsidrat lil uliedha xorta u insistit illi huma jiehd u l-istess mill-gid taghha u mhux xi wahda minnhom tigi vantaggjata fuq l-ohra.

5. Illi l-intimata ma titkellimx ma' uliedha l-ohra u l-intimata tmur taraha l-home meta hutha l-ohra ma jkunux presenti fost xenati, ghajjat u theddid.

6. Illi l-intimata riedet tiehu sehemha mill-proprjeta immobbiljari illi hija kellha u geghlietha biex taghmel kuntratt ta' donazjoni kontra l-volonta taghha fejn geghlietha tittrasferixxi sehemha kollu jew kwazi kollu mill-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejnha u bejn il-mejjet zewgha a skapitu ta' uliedha l-ohra u dan b'qerq u kontra l-volonta taghha, bi frodi tad-drittijiet taghha, bi zball u bi vjolenza u minghajr il-kunsens taghha, stante illi hija qatt ma kellha l-intenzjoni li tittrasferixxi l-proprjeta taghha ghajr in-nofs indiviz tal-flat ossia maisonette numru 1, formanti parti minn korp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia u mhux il-proprjeta l-ohra.

7. Illi dan riedet taghmlu ghax hija kienet diga ttrasferit in-nofs indiviz taz-zewg appartamenti ohra 2 u 3 formanti parti minn korp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia, fuq uliedha l-ohra Josephine Bondin u Marianne Calleja rispettivament u dan b'kuntratt tat-18 ta' Jannar, 2007, fl-atti tan-Nutar Pierre Cassar li kopja taghhom qeghdin jigu hawn annessi u mmarkati bhala Dok. B u C.

8. Illi r-rikorrenti qatt ma riedet tiddona hwejjigha kollu a skapitu taz-zewg uliedha l-ohra, Marianne Calleja u Josephine Bondin, u li minkejja kollox dejjem ikkunsidrathom it-tlett uliedha ugwali bejniethom u li fit-testament unica carta ma' zewgha hija nnominat lil kulhadd ugwali.

9. Illi l-intimata geghlitha kontra l-volonta taghha, bi zball, b'theddid u bi vjolenza u b'ghemil doluz sabiex tiffirma l-kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu, 2010, fl-atti tan-Nutar Dr. Reuben Debono li qed jigi hawn anness u mmarkat bhala Dok. A.

10. Illi r-rikorrenti qatt ma riedet taghti u jew tiddona xi proprjeta ohra salv l-appartament ossia maisonette numru 1, formanti parti minn korp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia u ghalhekk ghal proprjeta l-ohra hemm imsemmija l-kunsens taghha gie mehud b'mod abbusiv u llegali u huwa kompletament simulat, huwa vvizjat bi frodi, bi zball u bi vjolenza u dan stante illi effettivament l-attrici qatt ma kellha l-intenzjoni li tittrasferixxi l-proprjeta l-ohra kollha imsemmija fl-att tad-donazjoni u lanqas qatt ma ftehmet illi hija qeghda effettivament tiffirma biex tittrasferixxi din it-tali proprjeta.

11. Illi ghalhekk il-kunsens tar-rikorrenti fil-kuntratt ta' donazjoni gie mehud b'mod illegittimu, b'theddid, bi vjolenza, bi frodi, kontra l-volonta' taghha u bi zball stante illi r-rikorrenti kienet ta' volonta tant debboli li kienet strument f'idejn l-intimata u giet abbuzata minnha bl-iktar mod infami u ghalhekk dan il-kuntratt ghandu jigi annullat ghax hija qatt ma riedet tittrasferixxi l-proprjeta kollha taghha ghajr l-appartament numru 1, formanti parti minn

corp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia.

12. Illi l-esponenti saret taf illi jezisti dan il-kuntratt meta gimghat wara intbaghtet lilha kopja ta' dan il-kuntratt Dok. A u minnufih ilmentat mal-konvenuta dwar in-nullita u l-invalidita tal-imsemmi kuntratt u sussegwentment anki pprezentat ittra ufficjali fejn talbet lill-istess konvenuta tersaq ghar-rexxissjoni tal-istess kuntratt ta' donazjoni stante illi dan kien affett minn vizzji serji ta' kunsens u ghalhekk huwa null u invalidu skond il-ligi.

13. Illi l-konvenuta qed tichad it-talba tal-attrici u ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

14. Illi l-esponenti taf bil-fatti fuq imsemmija.

Ghaldaqstant, wara li jsiru d-dikjarazzjoni necessarji u jinghataw l-provvedimenti opportuni, tghid il-konvenuta ghaliex din il-Qorti tilqa' t-talbiet tal-attrici li qeghda hawn titlob li din l-Onorabbli Qorti jogghobha:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi meta ffirmat il-kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu, 2010, fl-atti tan-Nutar Dr. Reuben Debono hawn anness u mmarkat bhala Dok. A li bih hija ddonat il-proprjeta taghha, il-kunsens tal-attrici gie karpit b'eghmil doluz, bi vjolenza, theddid da parti tal-konvenuta u li l-kunsens tal-attrici fl-imsemmi kuntratt gie moghti bi zball ta' fatt, kif ukoll li l-imsemmi kuntratt huwa simulat.

2. Tiddikjara konsegwentement illi l-istess kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu, 2010, fl-atti tan-Nutar Dr. Reuben Farrugia li bih il-konvenuta ippretendiet li akkwistat minghand l-attrici, nofs indiviz tal-fond numru 8, bl-isem Villa Velmor, Triq Guzeppi D' Arena, Hal Ghaxaq; sest indiviz tal-mezzanin 84, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; sest indiviz tal-hanut 85, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; il-kunsens taghha gie moghti bi zball ta' fatt, bi vjolenza, theddid, qerq u frodi tad-drittijiet taghha stante illi hija riedet biss taghti in donazjoni in-nofs indiviz tal-fond 1, formanti parti minn corp ta' bini numru

84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia u kontra l-volonta taghha stante illi l-attrici kienet ta' volonta tant debboli li kienet strument f'idejn l-intimata u giet abbuzzata minnha b'mod iktar infami u ghalhekk il-kuntratt rigwardanti l-proprjetajiet hawn fuq imsemmija, huwa null, invalidu u bla effett fil-Ligi.

3. Tannulla, tirrexxindi u thassar il-kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu, 2010, fl-atti tan-Nutar Dr. Reuben Debono, hawn anness u mmarkat bhala Dok. A li bih il-konvenuta ippretendiet li akkwistat minghajr l-attrici, nofs indiviz tal-fond numru 8, bl-isem Villa Velmor, Triq Guzeppi D' Arena, Hal Ghaxaq; sest indiviz tal-mezzanin 84, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; sest indiviz tal-hanut 85, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; il-kunsens taghha gie moghti bi zball ta' fatt, stante illi hija riedet biss taghti in donazjoni in-nofs indiviz tal-fond 1, formanti parti minn korp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia u kontra l-volonta taghha stante illi l-attrici kienet ta' volonta tant debboli li kienet strument f'idejn l-intimata u giet abbuzzata minnha b'mod iktar infami u ghalhekk il-kuntratt rigwardanti l-proprjetajiet hawn fuq imsemmija, huwa null, invalidu u bla effett fil-ligi.

4. Tinnomina Nutar Pubbliku kif jogghobha din l-Onorabli Qorti sabiex jippubblika l-att relattiv ta' rexxissjoni in kwantu l-proprjetajiet ossia nofs indiviz tal-fond numru 8, bl-isem Villa Velmor, Triq Guzeppi D' Arena, Hal Ghaxaq; sest indiviz tal-mezzanin 84, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; sest indiviz tal-hanut 85, Triq Pjazza Antoine De Paule, Paola; il-kunsens taghha gie moghti bi zball ta' fatt, stante illi hija riedet biss taghti in donazjoni in-nofs indiviz tal-fond 1, formanti parti minn korp ta' bini numru 84, Marconjos, fi Triq il-Bajja s-Sabiha, Birzebbugia u biex jaghmel dak kollu necessarju skond il-ligi biex l-imsemmi att ta' rexxissjoni rigwardanti l-proprjetajiet hawn fuq imsemmija, jigu registrati fir-Registru Pubbliku u fir-Registru ta' l-Artijiet skond il-Ligi.

5. Tinnomina kuraturi ghall-eventwali kontumacja u tiffissa jum, hin u lok ghal publikazzjoni tal-imsemmi kuntratt ta' rexxissjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez, komprizi dawk tal-ittra ufficjali tal-1 ta' Ottubru, 2010 u bl-ingunzjoni tal-intimata ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuta li tghid hekk:

1. Illi l-kuntratt ta' donazzjoni datat 28 ta' Awwissu, 2010 huwa wiehed li sar legalment u mhux minnu li l-kunsens tal-attrici gie karpit b'ghemil doluz, bi vjolenza u theddid da parti tal-eccipjenti, li illum il-gurnata ghandha relazzjoni eccellenti ma' ommha l-attrici;

2. Illi anqas ma huwa ser jirrizulta li l-kunsens tal-attrici kien moghti hi zhall ta' fatt, bi vjolenza theddid, qerq u frodi ta' drittijiet u ghalhekk it-talbiet kollha fil-kawza odjerna ghandhom jigu michuda;

3. Illi l-Qorti ghandha tissindika jekk il-kawza odjerna saritx ghaliex verament l-attrici riedet li ssir jew saritx ghaliex l-attrici giet manipulata minn uliedha l-ohra hut l-eccipjenti.

Bl-ispejjez.

Rat l-atti kollha tal-kawza u n-noti ta' sottomissjonijiet;

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza ghas-27 ta' Novembru 2012.

Ikkunsidrat

Din hi kawza maghmula minn mara anzjna ta' 79 sena biex ttipprova tirrexxindi in parti kuntratt ta' donazzjoni li sar minnha mal-konvenuta peress li tallega li l-kunsens taghha inghata bi zball ghax hi ma riditx tiddona l-proprietajiet kollha imsemmija fil-kuntratt izda biss proprjeta wahda partikolari u li l-kunsens taghha ghal kuntratt kif sar gie karpit b'ghemil doluz, vjolenza u theddid da parti tal-konvenuta. Finalment qed tallega li l-kuntratt kien simulat.

Il-konvenuta qed tilqa ghal dawn l-allegazzjonijiet billi tichad xi nuqqas jew vjolazzjoni da parti taghha.

Fatti

Il-fatti li taw lok ghal din il-vertenza jistghu jigu riassunti b'dan il-mod. Pauline Vella Moran hi omm ta' tlett ulied bniet, cioe l-konvenuta Concetta Abela u Maryanne Calleja u Josephine Bondin. Ir-ragel ta' Pauline Vella Moran miet fit-18 ta' Awwissu 2005. Huma kellhom testment unica charta u istitwew lil uliedhom eredi universali (fol. 46 tal-process). Pauline Vella Moran sostniet fl-affidavit taghha u kull fejn issib referenza ghaliha fl-atti, illi dejjem riedet thalli lit-tfal ugwali. Il-fatti juru pero illi wara l-mewt ta' zewgha, beda jinqala' hafna inkwiet bejn l-ahwa fejn l-omm kienet il-pedina fin-nofs, tizfen ma' kull rih. L-atti juri illi mill-2006 il-quddiem il-kwistjonijiet bejn l-ahwa fejn giet imdahhla l-omm, ma naqsux. Fis-sena 2006 il-konvenuta giet akkuzata mill-Qorti tal-Magistrati illi insulentat, hebbet ghal u kkagunat feriti fuq ommha u kisret garanzija f'Mejju 2006. Din is-sentenza marret in gudikat fl-2009 fejn il-konvenuta instabet hatja tal-akkuzi kollha (fol. 50 et seq. tal-process).

Fis-sena 2007 saret kawza min Pauline Vella Moran kontra bin l-konvenuta Concetta Abela ghax dan kien qed ighix fid-dar matrimonjali ta' Vella Moran bla dritt. F'Jannar tal-2007 Pauline Vella Mora iddonat is-sehem indiviz taghha minn zewg appartamenti fi blokka ta' tlieta f'Birzebbugia lill-uliedha Josephine u Maryanne. Jidher li din id-donazjoni ma ghenitx il-paci familjari tant illi l-kwistjonijiet baqghu jeskalaw anki meta fl-2010 Pauline Vella Moran marret f'home privata. F'dak il-perjodu saru tlett prokuri f'perjodu bejn Marzu u Awwissu 2010 fejn jirrizulta li f'Marzu 2010 Pauline Vella Moran tat prokura generali lil Josephine (fol. 138 tal-process) ghamlet prokura ohra generali lil Josephine Bondin fl-20 ta' April 2010 (fol. 141 tal-process) u imbaghad ghamlet prokura specjali lil Concetta Abela f'Awwissu 2010 (fol. 139 tal-process). Jirrizulta wkoll illi l-konvenuta f'zewg okkazzjonijiet zbankat is-somom ta' €500 f'Settembru 2010 u l-pensjoni ta' ommha ta' Ottubru 2010. Mill-banda l-ohra

wliedha l-ohra zbankaw is-somma ta' €15,000 circa mill-kontijiet ta' ommhom u dan biex skond huma ohthom Concetta ma tabbuzax minn flus ommha.

Il-kwistjoni kollha pero li waslet ghal din il-kawza kienet il-kuntratt ta' donazjoni li ghamlet Pauline Vella Moran lil Concetta Abela fit-28 ta' Awwissu 2010. Pauline Vella Moran tishaq li hi riedet thalli lil uliedha l-istess u ghalhekk riedet li taghti sehemha mill-appartament rimanenti mill-blokka ta' tlieta f'Birzebbugia lil Concetta Abela biex b'hekk il-konvenuta tkun irceviet bhal ma tat lil hutha bid-donazjoni tal-2007. Dan il-kuntratt, pero, li jinsab a fol. 15 tal-process ma jinkludix biss din il-proprjeta izda sehemha minn tlett proprjetajiet ohra fosthom sehemha mid-dar matrimonjali valutat €326,000 fil-kuntratt. Jinghad illi s-sehem tal-appartament f'Birzebbugia hu valutat €17,500. Dan il-kuntratt sar ghand in-Nutar Reuben Debono ingaggat mill-avukat tal-konvenuta. Hi l-kontenzjoni ta' Pauline Vella Moran illi fl-ebda hin ma riedet tati lil konvenuta l-proprjetajiet imsemmija fid-donazjoni bl-ecezzjoni tal-appartament. Saret taf circa xahar wara meta wliedha l-ohra fethu l-korrispondenza taghha u nfirmawha li kien hemm kopja tal-kuntratt mibghut minn Nutar u l-kontenut tieghu. Dan ta lok ghal kawza.

Pauline Vella Moran mietet fit-28 ta' Gunju 2011. Qabel il-mewt taghha pero ghamlet testment sigriet (fol. 170 tal-process) fit-2 ta' Dicembru 2010 fejn regghet irribadiet illi qatt ma riedet tiddona lil Concetta Abela ebda proprjeta hlief sehemha mill-appartament ta' Birzebbugia u riedet li thalli lil uliedha kollha eredi ugwali purché l-konvenuta tinvoka d-donazjoni li saritilha li skond Pauline Vella Moran sar b'ingann u qerq.

Ligi

In-nullita tal-kuntratt ta' donazjoni almenu ghal proprjetajiet kollha hlief l-appartament ta' Birzebbugia qed tigi allegata a bazi ta' vizzju ta' kunsens. Il-Qorti ser tiehu in konsiderazzjoni dawn il-vizzji.

Validita ta' kuntratt

Ir-rekwiziti essenzjali sabiex kuntratt ikun jiswa huma l-kapacita tal-partijiet li jikkuntrattaw, il-kunsens, haga zgura bhala l-oggett tal-kuntratt, u kawza lecita biex wiehed jobbliga ruhu.

Kwalunkwe kuntratt jew ftehim ghandu favur tieghu l-presunzjoni tas-sincerita u tar- realta. Min irid iwaqqa' din il-presunzjoni jrid igib il-prova konkludenti u perswasiva tan-nuqqas minnu allegata. Din il-prova tista' ssir bi kwalunkwe mod permess mil-ligi, anki permezz ta' xhieda; izda dan il-principju jigi applikat b'rigur akbar meta jigi impunjat att pubbliku, minhabba l-akbar fidi li tirriponi fih il-ligi. Ghalhekk id-deduzzjonijiet kontra dak l-att ghandhom ikunu specifici u cirkostanzjali, u l-presunzjonijiet gravi, precizi u konkludenti (Vol 27 p2 p 551 u Vol 37 p2 p 797). Hemm bzonn, kif ighid **Butera**, li jigu salvagwardati "la sicurezza e la stabilita' delle contrattazioni e la protezione di chi ha seguito la fede e la realta' dell'altro contraente."

L-attribuci qed tallega li l-kuntratt ghandu jigi rexiss minhabba zball fost affarijiet ohra.

Zball

L-artikolu 976 ighid:

(1) L-izball dwar il-fatt ma jgibx in-nullita' tal-kuntratt h'ief meta jaqa' fuq is-sustanza nfisha tal-haga li tkun l-oggett tal ftehim.

(2) Il-ftehim ma jkunx null jekk l-izball jaqa' biss fuq il-persuna li magħha jkun sar il-ftehim, h'ief meta l-għażla ta' dik il-persuna tkun il-kawza ewlenija ta' dak il-ftehim.

Fil-kawza **Pisani vs Mamo**, deciza App, 7/11/1933, intqal li

la dottrina da accettarsi nella soggetta materia e` quella secondo cui l`errore non puo` addursi quando e` effetto di grande negligenza, per cui il contraente avrebbe potuto accorgersi dell`errore anche con lieve diligenza, perche` in tal caso e` da applicarsi la massima qui sua culpa

damnum sit, non videtur damnum sentire". Aktar qabel, l-istess Onorabbli Qorti, fil-kawza "Mifsud vs Bonnici", deciza fl-4 ta' Gunju, 1910, kienet osservat illi "e` mestiere osservare che ogni uomo savio e prudente prima di fare una promessa, deve prendere le necessarie cautele esatte dal proprio interesse, e se egli non le ha prese, la legge non gli deve ne` protezione ne` difesa". Dan il-principju gie ribadit, wara studju dettaljat tal-Istitut, mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza klassika "Cutajar vs Petroni", deciza fil-15 ta' Lulju, 1969, li kkonkludiet l-istudju taghha in subjecta materja billi osservat li "l-izball bizzzejjed li jkun unilaterali, basta jkun determinanti u skuzabbli.

Illi hekk gie ritenut ukoll fis-sentenza "Piscopo vs Filletti" (P.A. – 16 ta' Gunju 2003) fejn gie affermat li "ma hemmx zball skuzabbli dak li wiehed jaqa' fih meta l-fatti li ghalihom jirreferixxi dak l-izball kienu facilment accertabbli" Fil-kawza "Borg nomine vs Grima nomine et" (Q.K – 3 ta' Gunju 1994) inghad li zball ma huwiex skuzabbli meta wiehed ikun traskurat u jiffirma qabel ma jaqra l-karta jew naqqas li jitlob li tali skrittura, jekk ma fehmiex, tigi lilu spjegata.

Il-Qorti kellha okkazzjoni li tkellem direttament lil Pauline Vella Moran fis-seduta tat-30 ta' Novembru 2010 wara li saru zewg rikorsi f'Ottubru mill-avukat taghha biex il-kawza tinstema' bl-urgenza billi kien hemm il-biza li l-attrici ser tigi mgeghla iccedi l-kawza. Il-Qorti semghet lil Pauline Vella Moran li ddahlet fl-Awla mill-konvenuta. Bla ezitazzjoni ta' xejn il-Qorti hadet l-impressjoni cara u netta illi Pauline Vella Moran kienet mara anzjana, fragili u ta' sahha li qed tonqosha. Ghalkemm kienet qed titkellem mal-Imhalledf sedenti dahrha lejn il-konvenuta u wahda mit-tfal l-ohra Josette Bondin, kienet tidher fil-komportament taghha li qed tibza titkellem, konxja l-hin kollu ta' wlidha warajha u ma tafx x'ser tghid biex ma timbaghad min hadd. Li hareg car pero hu illi Pauline Vella Moran ma riditx tkompli b'kawzi fil-Qorti ghax hasbet illi jekk tieqaf il-kawza l-kuntratt ta' donazzjoni kien ser jigi rrangat. Meta l-Qorti spjegatilha li jekk il-kawza tigi ceduta

Kopja Informali ta' Sentenza

I-kuntratt ma jirrangax ruhu wahdu, dehret deciza fil-fehma li tkompli bil-kawza ghax riedet li t-fal jinghataw l-istess fi proprjeta.

Dan ma jfissirx b'daqshekk illi l-kuntratt kien null. Il-kuntratt hu prova ta' dak li fih u l-izball biex jigi accettat irid ikun determinanti u skuzabbli.

Harsa lejn l-isfond ta' dak li sehh qabel il-kuntratt ma jhallix dubbju f'mohh il-Qorti illi l-ahwa Vella Moran urew kilba ghal possedimenti ta' ommhom hafna aktar milli urew rispett u mhabba lejha. Sa minn wara mewt missierhom, dawn l-ahwa uzaw u sfruttat il-fragilita ta' din il-mara armla u anzjana b'sahha li qed titlaqa' biex jikkapparaw dak li jstghu. Pauline Vella Moran ikkommittit zball meta tat sehemha tal-appartamenti ta' Birzebbugia liz-zewgt ibniet u ma nkludietx lil konvenuta. Kienet x'kienet ir-raguni, anki jekk kif tghid hi, il-konvenuta kienet ir-raguni ghax kienet tinkwetaha, dan il-fatt imur kontra dak li tidher dejjem kienet l-intenzjoni taghha u ta' zewgha, sahansitra anki meta f'Ottubru 2010 biddlet it-testment, bla dubbju bl-ghajnuna taz-zewg uliedha li issa dahlu fil-kawza flok ommhom, cioe li l-ulied igawdu l-patrimonju tal-genituri taghhom b'mod ugwali.

Jista' jinghad li l-kuntratt ta' donazjoni lil uliedha Josette u Maryanne kien il-frott ta' sahna tal-mument wara li l-konvenuta giet imharka darbtejn ftit xhur qabel fuq aggressjoni u tghajjir fil-konfront tal-istess Pauline Vella Moran. Pero l-agir ta' ulied Pauline Vella Moran ma' xulxin u fil-konfront ta' ommhom gab lil Pauline Vella Moran aktar debboli u tixxejjer ma' kull rih biex tipprova ma tigglielid ma' wliedha u zzomm bilanc li wliedha stess kienu ben intenzjonati li jhassru. Ir-risposta ghal kuntratt ta' donazjoni li ghamlet Pauline Vella Moran lil uliedha Maryanne u Josette kien rikors ghall-interdizzjoni ta' ommha fi Frar 2008 da parti tal-konvenuta li l-atti f'din il-kawza ma jurux x'sar minnu pero prezumibilment ma wassalx ghall-ezitu mitlub mill-konvenuta.

Il-Qorti tqis bhala nuqqas serju li f'dan il-glied jindahlu direttament l-avukati tal-ulied biex l-istess Pauline Vella

Moran tirrispondi ghall-attakki ta' bejniethom fuqha u gidha. Il-Qorti mhux ser tiddelunga ruhha wisq fuq dan il-punt izda harsa lejn l-atti hi xiehda bizzejjed ta' dak li qed jinghad.

Dak li jinteressa lil Qorti pero hu jekk Pauline Vella Moran meta ghamlet il-kuntratt ta' donazjoni ghamlitx zball f'dak li riedet tiddona u jekk l-izball kien mhux f'dak li riedet meta ghamlet il-kuntratt izda f'dak li sehha wara u li allura geghla tahsibha mill-gdid fuq dak li fil-fatt ghamlet.

In-nutar li rrediga l-kuntratt cioe Dr. Reuben Debono gie mqabba mill-avukat tal-konvenuta li kien ukoll prezenti, almenu ghal certu hin, waqt l-istess kuntratt. In-Nutar jixhed li d-dettalji tahomlu fuq fuq l-avukat pero l-konvenuta qaltli liema proprjetajiet kienu ser jigu inkluzi fid-donazjoni filwaqt li Pauline Vella Moran urietu d-donazjonijiet li kienet ghamlet lil uliedha l-ohera u uriet ix-xewqa li taghti xi donazjonijiet lil konvenuta. Hu xehed li spjegalha x'kienu jikkomprendu d-donazjonijiet u kkonfermathom. Il-kuntratt dam xi tlett kwarti biex sar. In-Nutar jistqarr pero li hu ma kellu ebda hjiel tar-retrosena wara l-kuntratt u illi ma qaghadx jaqra l-kuntratti l-ohera ta' donazjoni.

Id-domanda li tinsorgi hi allura jekk Pauline Vella Moran setghetx ma fehmitx jew fehmet hazin lin-Nutar meta ghamlet il-kuntratt favur il-konvenuta. Il-Qorti tqis li l-istat mentali u fiziku ta' Pauline Vella Moran kien tali li hu wisq probabbli li kull ma kien jinteressaha hu li ggib it-tfal ugwali billi kull wahda jkollha appartamenti mill-blokka ta' Birzebbugia u illi dettalji ohera ma qisithomx ta' importanza. Hu inversosimili illi persuna li t-tul kollu tal-process tishaq li trid lil kulhadd indaqs ser taghti lil konvenuta proprjeta li tiswa mill-anqas €350,000 meta l-appartament kien jiswa €17,000. Harsa wkoll lejn it-tlett prokuri li saru f'temp ta' tlett xhur fiz-zmien li sar il-kuntratt, harsa lejn kif flusha mill-bank bdew jigu migbuda mill-konvenuta u hutha huma provi li juru illi Pauline Vella Moran ma kienitx qed timmanigja s-sitwazzjoni izda kienet qed tigi manipulata biex min ghaliha qed taghti l-istess fakoltajiet u drittijiet lil uliedha mentri wliedha kienu qed jisfruttaw is-sitwazzjoni

ghal ahjar interess taghom individwali. Ghalhekk il-Qorti hi konvinta illi l-kuntratt ta' donazjoni kien affett minn zball sostanzjali fuq dak li fil-fatt riedet taghti b'donazjoni lil konvenuta.

Ma jistghax jinghad illi Pauline Vella Moran kellha xi zmien apprezzabbli qabel ma sar il-kuntratt biex tivverifika l-vera natura tal-kuntratt li dehret fih. Hi ittiehdet ghand Nutar maghzul mill-konvenuta tramite l-avukat taghha u f'temp ta' tlett kwarti l-fatt kien kompjut. Hi rceviet kopja tal-kuntratt xahar wara meta wliedha l-ohra intebhu b'li kienet ghamlet u mill-ewwel infethet il-kawza. Bil-biza kollu taghha li ma tidhirx kerha ma' hadd minn uliedha u li ma jinjalax iktar glied li kien isehh anke quddiemha, u nonostante li giet xprunata fil-kawza mill-istess uliedha, Josette u Maryanne, Pauline Vella Moran kienet rizoluta quddiem il-Qorti li hi ma kienitx taf li l-kuntratt ta' donazjoni kien jinkludi proprjetajiet ohra oltre l-appartament u ma riditx li l-konvenuta tiehu aktar minn dak li tat lil uliedha l-ohra.

Nonostante l-izbalji kollha li setghet ghamlet, kollha indotti mill-komportament ta' wliedha li jridu jirrispondu fil-kuxjenza taghom ghal mod kif agixxew ma' ommhom, l-intenzjoni cara ta' Pauline Vella Moran sal-mewt kienet biss li hadd min uliedha ma jigi avvantaggjat a skapitu tal-iehor.

Ix-xiehda ta' Maria Camillieri, social worker li tqabdet mid-dipartiment Governattiv rilevanti fuq talba li saret mill-konvenuta stess fl-2008 u li ratha sporadikament sal-2010 jipprova iktar minn kull xiehda li jaghtu l-ahwa kontra xulxin illi Pauline Vella Moran kienet mara imbezza' mill-komportament u glied ta' wliedha u li ma riditx preferenzi bejniethom u li qabel mewtha riedet tara li l-affarijiet ikunu rrangati.

Dan kollu hu l-isfond ta' dak li wassal u x'issuceda wara l-kuntratt ta' donazjoni lil konvenuta. Ir-rieda taghha dejjem kienet l-istess u ma hemm ebda prova anqas mill-istess konvenuta li ommha riedet tippreferiha minn hutha f'hajjitha jew wara mewtha.

Ghalhekk il-Qorti wara li kkunsidrat dawn il-fatti u b'dak li semgħet viva voce ma tarax kif il-kuntratt ta' donazjoni jirrispekkja r-realta li riedet Pauline Vella Moran u li baqgħet issostnih sal-ahhar nonostante l-maniggi, interferenzi u manipular ta' wliedha.

Għal dawn ir-ragunijiet il-Qorti tqis li fic-cirkostanzi hi gustifikata l-azzjoni attrici u ma hemmx għalfejn il-Qorti tinvestiga l-aggravji l-ohra tal-attrici dwar il-vizzji l-ohra tal-kunsens.

Decide

Għalhekk il-Qorti filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuta

1. Tilqa' l-ewwel talba attrici fis-sens li l-kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu 2010 fl-atti tan-Nutar Reuben Debono magħmul minn Pauline Vella Moran kien affett minn zball sostanzjali;

2. Tilqa' t-tieni talba u konsegwentement tiddikjara null u bla effett l-imsemmi kuntratt rigwardanti l-proprjetajiet kollha donati bl-eccezzjoni tal-fond numerat 4 fl-imsemmi kuntratt cioe nofs indiviz tal-flat internament markat numru 1 formanti parti mill-korp ta' bini bin-numru 84 Marconjos, Triq il-Bajja Sabiha, Birzebbugia, liema kuntratt għandu jibqa' validu għal finijiet ta' dan il-fond;

3. Konsegwentement tilqa' t-tielet, raba u hames talbiet attrici u filwaqt li tordna r-rexxisjoni tal-imsemmi kuntratt ta' donazjoni għal proprjetajiet kollha hlief għal l-appartament ta' Birzebbugia fuq imsemmi, tinnomina lir-Nutar Dr. Timothy Ellis biex jippublika l-att relattiv ta' rexxisjoni tal-kuntratt ta' donazjoni tat-28 ta' Awwissu 2010 pero dan relattivament biss għall-proprjetajiet kollha imsemmija fih hlief l-appartament ta' Birzebbugia fuq imsemmi liema kuntratt għandu jigi publikat fil-Qorti fil-21 ta' Novembru 2012 fil-11.30 am u għal finijiet tal-eventwali kontumaci qed tinnomina lil Dr. Ian Vella Galea bhala kuratur għal kontumaci, b'dan illi jekk in-Nutar jkun

Kopja Informali ta' Sentenza

f'pozizzjoni li jippubblika l-att qabel id-data msemmija u l-partijiet jaqblu li l-kuntratt jigi publikat qabel id-data imsemmija, il-Qorti taghti l-fakulta lin-Nutar u lil partijiet jippubblikaw il-kuntratt ta' rexissjoni f'data hin u lok li jaqblu fuqha huma.

L-ispejjez inkluz dawk tal-kuntratt ta' rexissjoni jithallsu mill-konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----